

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). On ne obavezuje Sud. Ako su Vam potrebne dodatne informacije, pogledajte detaljnu naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obaveštenje o praksi Suda br. 112

oktobar 2008.

---

## ***Renold protiv Francuske (Renolde v. France) - 5608/05***

presuda od 16.10.2008. godine [Četvrto odeljenje]

### **Član 2**

#### **Pozitivne obaveze**

Samoubistvo mentalno poremećenog pritvorenika u disciplinskoj ćeliji: *povreda*

### **Član 3**

#### **Ponižavajuće postupanje**

#### **Nečovečno postupanje**

Upućivanje mentalno poremećenog pritvorenika u disciplinsku ćeliju u trajanju od četrdeset pet dana: *povreda*

*Činjenice:* U lekarskom izveštaju je konstatovano da je brat podnosioca predstavlja, koji se nalazio u pritvoru, patio od psihičkih poremećaja. Premešten je u drugi zatvor. U zatvorskoj dokumentaciji je opisan kao normalan i pomenuto je da je primao lekove za smirenje. Međutim, dva dana nakon što je premešten, pokušao je da izvrši samoubistvo tako što je isekao vene na rukama. Tim hitne psihijatrijske pomoći je utvrdio da je pretrpeo epizodu akutnog delirijuma i propisao mu odgovarajuću terapiju. Lekovi su mu davani dva puta nedeljno ali niko nije pokušao da utvrdi da li ih zaista uzima. Kasnije je upućen na negu regionalne medicinske i psihološke službe i smešten u ćeliju u kojoj je bio sam, pri čemu je bio podvrgnut posebnom nadzoru u obliku češćih obilazaka. On je, međutim, tada napao čuvara i izrečena mu je sankcija boravka u kaznenoj ćeliji u trajanju od 45 dana. Dan nakon izricanja sankcije, napisao je pismo svojoj sestri u kojem je rekao da ne može tako da nastavi da živi. Kada je njegova advokatica videla pismo, zahtevala je psihijatrijsku procenu njegove psihičke sposobnosti da bude zatvoren u kaznenoj ćeliji, ali je pronađen obešen u ćeliji pre nego što je

mogao da bude pregledan. Tri dana ranije su mu dati lekovi za nekoliko dana, ali ni ovaj put niko nije pokušao da se postara da ih on uzima.

Javni tužilac je pokrenuo prethodnu istragu tokom koje je, između ostalog, utvrdio da je brat podnosioca predstavke izvršio samoubistvo i da nema nikakvih tragova lekova u njegovom telu. Tužilac je zahtevao pokretanje sudske istrage ubistva iz nehata od strane jednog ili više nepoznatih lica. Braća i sestre pokojnika su se priključili postupku kao oštećeni. Istražni sudija je naložio psihijatrijsko veštačenje dva stručnjaka, koji su zaključili da je brat podnosioca predstavke bio u stanju da izdrži zatvaranje u kazneno odeljenje, a da u njegovom telu nisu pronađeni tragovi lekova zato što je on po sopstvenom nahođenju odlučio da ne uzima propisanu terapiju. S obzirom na njegovu istoriju delirijuma, moguće je da je ta odluka povećala opasnost od samoubistva. Zastupnik oštećenih je podneo zahtev istražnom sudiji da podigne optužnicu za ubistvo iz nehata jer su mere preduzete za obezbeđivanje bezbednosti i nege preminulog bile neadekvatne, pošto je izricanjem sankcije upućivanja u kaznenu ćeliju život pritvorenika, za koga se znalo da je izuzetno osetljiv, doveden u opasnost i jer mu nije pružena pomoć na koju je, kao ugroženo lice, imao pravo. Sudija je odbio taj zahtev i utvrdio da ne postoji krivično delo, nakon što je zaključio da se brat podnosioca predstavke nalazio pod propisnim stručnim nadzorom i da je njegovo samoubistvo naizgled predstavljalo posledicu njegovog psihotičnog poremećaja, pošto ništa nije ukazivalo na depresivni sindrom. Ova odluka je potvrđena u žalbenom postupku.

*Pravo:* član 2 – Dokazi su ukazivali na to da su vlasti od trenutka prvog pokušaja samoubistva znale da brat podnosioca predstavke pati od akutnih psihotičnih poremećaja koji mogu dovesti do samopovređivanja. Iako je njegovo stanje bilo promenljivo i nije nužno postojala neposredna opasnost da će ponovo pokušati da izvrši samoubistvo, ta opasnost je ipak bila stvarna i trebalo je da se nalazi pod strogim nadzorom u slučaju da mu se stanje iznenada pogorša. Očekivalo bi se da vlasti preduzmu posebno prilagođene mere u pogledu zatvorenika u tom stanju kako bi utvrdile da li on može da ostane u pritvoru, s obzirom na svoje zdravstveno stanje. Čini se, međutim, da pitanje njegovog prijema u psihijatrijsku bolnicu nikada nije razmatrano, uprkos pokušaju samoubistva i dijagnozi njegovog psihičkog stanja. Pored toga, kad već nisu naložile odgovarajući smeštaj za brata podnosioca predstavke, trebalo je da mu vlasti u najmanju ruku obezbede lečenje koje je odgovaralo ozbiljnosti njegovog stanja. Sud nije prevideo teškoće sa kojima su se zatvorske vlasti suočavale, ali je ozbiljno sumnjao u opravdanost dozvoljavanja zatvoreniku, za kog se znalo da pati od psihotičnog poremećaja, da bez nadzora sam svakog dana uzima lekove. Premda nije poznato šta je navelo brata podnosioca predstavke na samoubistvo, nepostojanje nadzora nad njegovom dnevnom terapijom je odigralo ulogu u njegovoj smrti. Konačno, čini se da njegovo psihičko stanje nije bilo uzeto u obzir jer ga je disciplinska komisija tri dana nakon prvog pokušaja samoubistva osudila na najstrožu sankciju boravka u kaznenoj ćeliji u trajanju od 45 dana. On je time izolovan i lišen svih poseta i aktivnosti, što je povećalo opasnost od samoubistva. Uzimajući sve ovo u obzir, Sud je zaključio da vlasti nisu ispunile svoje pozitivne obaveze da zaštite pravo na život brata podnosioca predstavke.

*Zaključak:* povreda (jednoglasno).

Član 3 – Sud je u predmetu *Kinen protiv Ujedinjenog Kraljevstva* ([*Keenan v. the United Kingdom*], br. 27229/95, ECHR 2001-III, Obaveštenje o praksi Suda br. 29) zaključio da izricanje disciplinske sankcije sedmodnevnog boravka u samici u kaznenom odeljenju, što je opisano kao strogo, i dodatno lišenje slobode u trajanju od 28 dana predstavljaju postupanje zabranjeno članom 3 Konvencije. Sankcija izrečena u slučaju brata podnosioca predstavke bila je mnogo stroža i

mogla je da slomi njegov fizički i moralni otpor. U to vreme je patio od uznemirenosti i duševnih bolova. Zaista, osam dana pre njegove smrti, njegovo stanje je toliko zabrinulo njegovu advokaticu da je odmah zahtevala od istražnog sudije da naloži psihijatrijsku procenu njegove sposobnosti da bude zatvoren u kaznenoj ćeliji. Sankcija izrečena bratu podnosioca predstavke stoga nije bila saglasna sa standardom postupanja potrebnog u pogledu mentalno obolelih lica i predstavljala je nečovečno i ponižavajuće postupanje i kažnjavanje.

*Zaključak:* povreda (jednoglasno).

---

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava Ovaj kratak pregled Sekretarijata ne obavezuje Sud.

Obaveštenja o praksi Suda dostupna su na sledećem linku: [Case-Law Information Notes](#)

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.

Engleski i francuski predstavljaju službene jezike Evropskog suda za ljudska prava. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. Može se preuzeti iz baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud prosledio. Može se objavljivati u nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede ceo naslov predmeta, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i uz pominjanje Trast fonda za ljudska prava. Molimo Vas da kontaktirate [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int) ukoliko nameravate da koristite bilo koji deo ovog prevoda u komercijalne svrhe.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int)